

Osnovni podatki:

1. Velika pronicljivost in še veliko boljši spomin sta potrebna, če se kdo loti dela in hoče iz splošno priznanih spisov modrijanov in pesnikov ali katerih koli učiteljev svetne vednosti izrabiti pričevanja za krščansko resnico, da se njenim sovražnikom in peganjalcem z njihovim lastnim orodjem dokazuje, kako nasprotujejo sebi in kako so do nas krivčni. ...

Novo pričevanje klicem, dá, še več, pričevanje bolj znano od sleherne knjige, bolj živiljenjsko od slehernega nauka, bolj razširjeno od sleherne objave, večje od celega človeka, namreč vse, kar je človek. Dúša, stopi sem v sredo! Če si kaj božjega in večnega, kakor misli večina modrijanov, toliko bolj ne boš lagala; če pa nisi božja, kakor se zdi samo Epikuru, se toliko bolj ne smes lagati.

A ne kličem te takšne, ki bi, v šolah izobražena, v knjižnicah izurenja, v akademijah in atiških steberiših nasičena, bruhala modrost. Tebe, preprosto in samoniklo in neuglavljeno in nevedno, pozivam, takšno, kakršno te imajo tisti, ki imajo samo tebe, prav tako z razpotja, s križišča, iz tkalnice. Tvoja nevednost mi je potrebna, kajti tvoji vednosti, čeprav bi bila majhna, nihče ne verjame. Tisto hočem dognati, kar prineseš sama s seboj v človeka, kar si se naučila misliti sama od sebe ali od svojega stvarnika, kdor koli je.

Kolikor vem, nisi kristjanka; zakaj - to je navadna pot - kristjan postaneš in se kot tak običajno ne rodиш. Vendar pa zdaj kristjani terjajo pričevanje od tebe, od tujke, zoper twoje, da bi jih pred teboj oblila rdečica, ker nas sovražijo in zasmehujejo zaradi reči, za katere te sedaj zasačijo, da jih tudi ti veš.

2. Nismo jím všeč, ko oznanjamo Boga s tem edinim imenom, edinega, ki je od njega vse in ki mu je vše podložno. Daj, izpričaj, ali tako misliš! Slišimo te namreč, da javno in popolno protesto, kakor mi ne smemo, doma in zunaj takole govorиш: "Bog daj," in "Če je božja volja." S to besedo praviš, da je neki Bog, in mu priznavas vso oblast, ker se ozira na njegovo voljo; kajti tudi tajš, da so drugi bogovi, ko tem vzdeva posebna imena: Saturn, Jupiter, Mars, Minerva. Zakaj le o enem zatrdo praviš, da je Bog, ki ga imenuješ kratko in malo Bog, tako da rabis očitno nekaj tu-jega, dejal bi, izposojenega, če včasih tudi tem praviš bogovi. Tudi narava Boga, ki ga oznanjamo, ti ni skrita. "Bog je dober," "Bog je dobrotljiv," je tvoj vzklik. ...

Slojude, ki Boga sicer ne fajijo, vendar pa ga nimajo za opazovalca, pričo in sodnika. Zaradi tega seveda nas, ki iz strahu pred napovedano sodbo, ta nauk radi priznavamo, na moč odklanjajo... Če je namreč duša božja ali od Boga dana, brez dvoma pozna svojega dajalca, in če ga pozna, se ga tudi boji, napsled tudi kot svojega tako mogočnega stvarnika. Mar se ne boji njega, ko si bolj želi, da bi bil milostljiv kot pa srđit? ... Odkod sodba, če ne od oblasti? Kdo ima najvišjo oblast, če ne edini Bog? Odtotorej, duša, iz tvoje zavesti ti prihaja pravica, doma in zunaj, ne da bi se ti kdo posmehoval ali ti prepovedal, oznanjati: "Bog vse vidi," "Bogu priporočam," "Bog bo povrnil," "Bog bo med nama sodil." Odkod imam to, čeprav nisi kristjan? In tako kličeš Boga za sodnika pogosto celo tedaj, ko ti glavo obdaja Cererin trak, ko te ogrinja Saturnov škrlatni plašč in Izidino platneno odelo, da, celo v templjih. Stojiš pred Eskulapom, krasиш Junono v njenem bronastem kipu, Minervi nadevaš čelado s temnimi okraski, pa nobenega od bogov pred seboj ne kličeš za pričo. Pred svojim sodičem pozivaš sodnika od drugod, v svojih templjih trpiš drugega Boga. O pričevanje resnice, ki celo vpričo demonov postavlja pričo, ki govorí v prid kristjanov!

Opombe:

Komentar: